FEM ÅR MED EUS KREFTSATSING I NORGE

– Effekt, samarbeid og politisk gjennomslag

Innledning 3
Hva har vi oppnådd sammen så langt? 4
Nye måter å samarbeide på..... 5
Cancer mission hubs i Europa 7
Prosjekteksempler 20
Innbyggere og pasienter i kjernen 21
Politisk gjennomslag og strategisk påvirkning.... 23
Veien videre 24

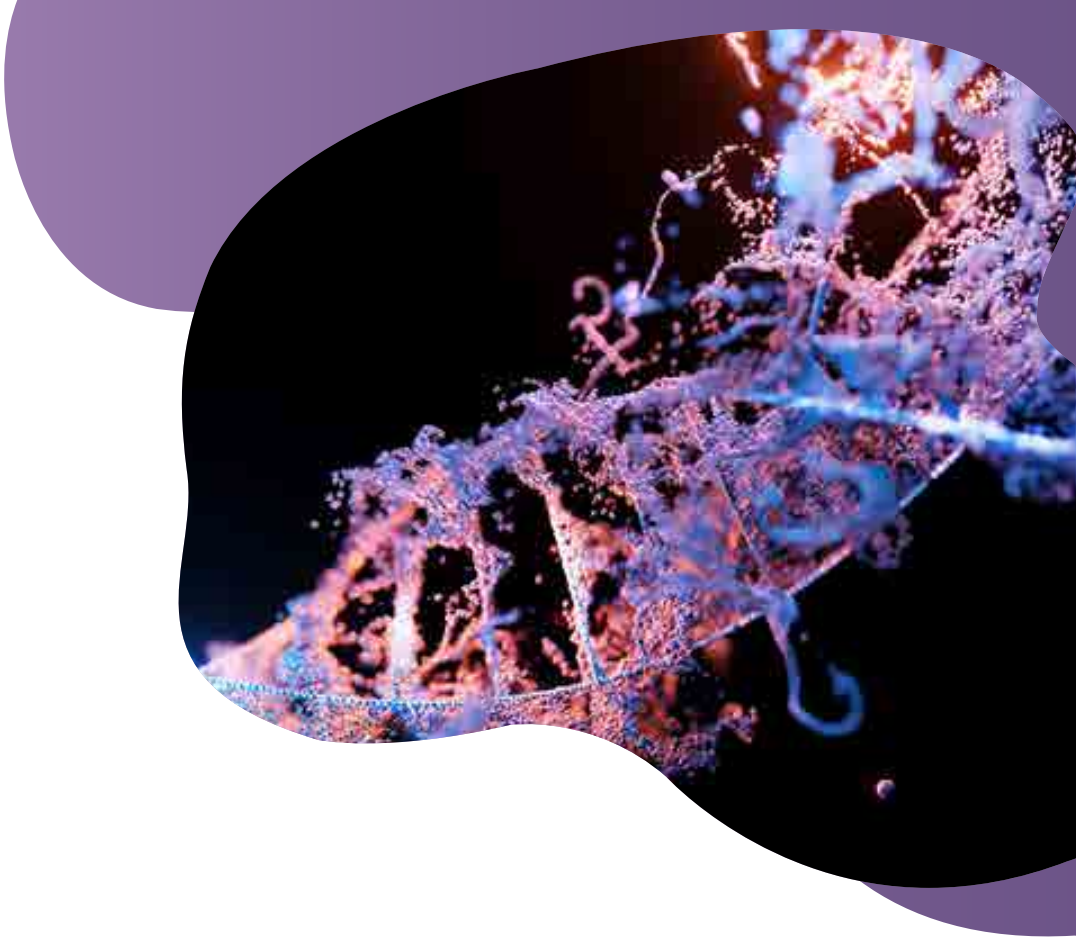

Innledning

Kreft er en enorm belastning – både for enkeltmennesker og for samfunnet. Uten målrettede tiltak vil antall nye kreftdiagnoser i Europa øke fra dagens 3,5 millioner til over 4,3 millioner årlig innen 2035. Dette er bakteppet for at EU i 2021 lanserte kreft som ett av sine fem store samfunnsoppdrag – såkalte «missions» (Cancer Mission). Samfunnsoppdragene er tidsavgrensede og målrettede initiativer som kobler forskere, myndigheter, næringsliv og innbyggere for å skape konkrete løsninger med bred samfunnseffekt. Samtidig lanserte EU en politisk handlingsplan, **Europe's Beating Cancer Plan**, med ambisjon om å snu alle steiner i kampen mot kreft[1]. Milliarder av euro er satt av gjennom programmer som Horisont Europa og EU4Health for å støtte den felles innsatsen.

Kreftforeningen tok samme år initiativ til å samle miljøer i Norge for å sikre norsk deltakelse i satsingen. Sammen med Forskningsrådet, Oslo Cancer Cluster, Helsedirektoratet, Kreftregisteret (nå en del av FHI), Oslo universitetssykehus og etter hvert flere andre, etablerte vi en nasjonal "hub." Denne fungerer som et «koblingsboks» som sørger for at Norge både deltar i EUs kreftsatsing, og at det er god sammenheng mellom europeiske ambisjoner og nasjonale prioriteringer. Siden 2022 har dette fellesskapet vært organisert under navnet Cancer Mission Hub Norge. I denne rapporten presenterer vi noen av resultatene fra EU-satsingen og samarbeidet så langt.

Kreftforeningen fortalte om Norges deltakelse i EUs kreftsatsning i møte med helsekommisær Stella Kyriakides i Brussel i 2024.
Foto: EC Audiovisual Service.

[1] https://health.ec.europa.eu/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf

Hva har vi oppnådd sammen så langt?

Fem år inn i EUs kreftsatsing og snart fire år med norsk hub-samarbeid kan vi gjøre opp en foreløpig status. EU har hatt betydelig innvirkning på våre prioriteringer og endret hvordan vi samhandler nasjonalt og i Europa.

Norge er tungt involvert EUs satsing:

- Vi har høy norsk deltakelse og tilsagn i kreftrelaterte utlysninger under Horisont Europa.
- Norge deltar (med ett unntak) i samtlige myndighetssamarbeid på kreftområdet i EU4Health.
- Norge er representert i alle de sentrale flaggskipsinitiativene i EUs kreftplan.
- Innbygger- og pasientperspektivet er tydelig integrert i innsatsen.
- Samfunnsoppdraget har tverrfaglig forankring på regjeringsnivå, i tråd med Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023–2032.
- Ny nasjonal kreftstrategi (2025–2035) speiler tydelig EUs mål og prioriteringer og gir dermed styrket kraft bak felles innsats både hjemme og i Europa.

EU-finansierte prosjekter med norsk deltakelse:

83

Antall prosjekter med prosjektledere fra Norge:

21

Samlet EU-tilskudd til prosjektene med norsk deltakelse:

696

millioner euro
(8,2 milliarder kroner)

Nye måter å samarbeide på

For å lykkes i EUs samfunnsoppdrag på kreft må forskningsmiljøer, myndigheter, næringsliv, brukerorganisasjoner og helseforetak samarbeide om å finne gode løsninger. Dette er reflektert i vår norske hub, med deltakere på tvers av fagområder og sektorer som samarbeider for å sørge for sammenheng med nasjonale, regionale og lokale tiltak. Huben har strategisk og operativ forankring hos deltakerorganisasjonene, samtidig som det organisert som et uformelt nettverk hvor aktørene arbeider mot felles mål, men uten felles budsjett eller formell beslutningsmyndighet.

Gjennom faste møteplattformer som årlige toppledermøter, månedlige strategimøter og støtte fra et sekretariat med ressurser fra kjernemedlemmene – har vi etablert gode kommunikasjonslinjer og tett samarbeid. Dette gjør oss i stand til raskt å samle de riktige aktørene når det trengs, enten for å svare på EU-utlysninger eller for å løfte viktige europeiske ambisjoner inn i norsk politikkutforming.

Sekretariatet fungerer som navet i hubens arbeid og møtes ukentlig, hovedsakelig digitalt. Her koordinerer vi innsatsen og mobiliserer ressurser til aktiviteter av felles interesse og nytte. Samarbeidet bidrar til at oppgaver løses mer effektivt, og gir initiativer bredere forankring og større gjennomslagskraft. Ved behov kobles ressurser fra hubens medlemmer og interessenter direkte på.

Sekretariat

- Kjernegruppe av 5-6 organisasjoner
- Møtes ukentlig
- Sikrer daglig drift og implementering av strategiske beslutninger

Strategisk enhet

- Består av representanter fra alle hub-medlemmer
- Møtes hver fjerde uke for å definere strategisk retning, posisjonering og muligheter

Interessenter

- Inkluderer personer eller organisasjoner som harinteresse i initiativer og dialog om kreft
- Engasjert gjennom ulike aktiviteter i huben

Toppledermøte

- Inkluderer politisk ledelse og toppledere
- Samlet en gang i året
- Informere og engasjere toppledere; koble til strategiske nasjonale satsinger

Medlemmer i strategisk enhet

Folkehelseinstituttet:
Knut-Inge Klepp og Hanne Løvdal Gulseth

Forskningsrådet:
Ole Johan Borge

Helsedirektoratet:
Sissi Leyell Espetvedt og Ingunn Løvestad Sørensen

Kreftforeningen:
Ingrid Stenstadvold Ross, Ole Alexander Opdalshe og Jon Kirknes

Kreftregisteret, FHI: Mari Nygård

KS: Madli Indseth

Medisinske fakultet ved universitetene:
Stian Knappskog (Universitetet i Bergen) og Morten Strøm (UiT Norges arktiske universitet)

Nasjonalt senter for e-helseforskning:
Anne Torill Nordsletta og Kari Dyb

Norway Health Tech: Arild Kristensen

NTNU Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet:
Marius Widerøe

Oslo Cancer Cluster: Ketil Widerberg

Oslo universitetssykehus / OCC (Comprehensive Cancer Centre):
Kjetil Tasken og Per Magnus Mæhle

RHF-enes strategigruppe for forskning:
Lars Eikvar (tidl. Renate Grüner)

SINTEF: Øystein Risa

STAMI: Karl-Christian Nordby og Shan Nauri

Universitetssykehus som søker CCC/CC-akkreditering

- **Akershus universitetssykehus:** Jostein Dahle
- **Haukeland universitetssjukehus:** Oddbjørn Straume
- **St. Olavs hospital:** Turid Lund
- **Universitetssykehuset Nord-Norge:** Rolv-Ole Lindsetmo

Sekretariatet

Forskningsrådet:
Sofia Anderholm Strand og Margarethe Biong

Helsedirektoratet:
Divisjon for Spesialisthelsetjenester og internasjonalt samarbeid

Kreftforeningen:
Astrid Bjerke, Jorunn Valle Nilsen og Simen Enger

Oslo Cancer Cluster:
Marine Jeanmougin og Wenche Gerhardsen

Universitetet i Tromsø:
Linda Solstrand Dahlberg

Kreftregisteret, FHI:
(Margrethe Meo t.o.m 2024)

Cancer mission hubs i Europa

PROGRAM: Horisont Europa – Cancer Mission
TYPE TILTAK: Koordinerings- og støtteaktivitet
BUDSJETT: 6M€
VARIGHET: April 2023-mars 2026
PARTNERE: 61 partnere fra 30 land

ECHoS
Cancer Mission Hubs

For å sikre at EUs kreftsatsing får gjennomslag nasjonalt, regionalt og lokalt, har EU finansiert prosjektet ECHoS. Prosjektet støtter etableringen av Cancer Mission Hubs i EU-land og assosierte land. Hubene får hjelp gjennom modeller, verktøy og rammeverk for å bygge sterke strukturer og vokse. ECHoS legger til rette for samarbeid på tvers av sektorer etter pentahelix-modellen, med aktiv involvering av pasienter og innbyggere, og for politisk dialog på alle nivåer. Samtidig skaper prosjektet et europeisk nettverk for kunnskapsdeling, for å gi hubene kontinuitet og langvarig effekt.

Norge hadde allerede etablert en nasjonal hub da ECHoS startet opp i 2023. Norge deltar med tre hovedpartnere i prosjektet: Oslo Cancer Cluster, Forskningsrådet og Kreftforeningen. Etter etableringen av konseptmodeller og påfølgende godkjenningsprosessen i 2025, har elleve nasjonale huber fått status som «startfase» National Cancer Mission Hub av Generalforsamlingen. Blant disse landene finner vi Bulgaria, Finland, Hellas, Israel, Italia, Kroatia, Malta, Nederland, Polen, Spania og Sverige.

ECHoS - et lærende fellesskap

Den norske huben hadde i desember 2024 et to-dagers besøk som en del av ECHoS sitt program for kunnskapsdeling. Temaene var beste praksis for mobilisering av aktører, inkludert dialog og involvering av innbyggere og pasienter. 22 deltakere fra ni land deltok.

På samlingen fikk vi blant annet høre om den nederlandske modellen med akselerasjonsteam, som har vist seg å være en effektiv metode for å sette fart i implementeringen av den nasjonale kreftstrategien. Akselrasjonsteamene samler aktører fra nasjonale ekspertmiljøer, pasientorganisasjoner, offentlige helsescreeningsorganisasjoner, myndigheter, folkehelseinstitusjoner, nasjonale kreftorganisasjoner, universiteter og forskningsmiljøer, samt forskningsråd – alle med sentrale roller i å nå målene i kreftstrategien.

Marine Jeanmougin fra Oslo Cancer Cluster leder diskusjonen mellom deltakerne på kunnskapsdelingen i Oslo i desember 2024. Foto: Jorunn Valle Nilsen.

Norske bidrag i EU-prosjekter

4 milliarder euro fra ulike programmer

EUs omfattende kreftsatsing har en samlet finansieringsramme på over 4 milliarder euro. De viktigste virkemidlene er EU4Health-programmet og Horisont Europa. EU4H ealth- programmet gjennomføres gjennom årlige arbeidsprogrammer med nominasjonsprosesser til myndighetssamarbeid, åpne prosjektutlysninger eller anbudskonkurranser. Horisont Europa er EUs forsknings- og innovasjonsprogram med årlige arbeidsprogram dedikert til samfunnsoppdragene, deriblant Cancer Mission, i tillegg til finansiering av kreftrelaterte FoU-prosjekter på tvers av programmet. I Norge er det Helsedirektoratet og Forskningsrådet som følger med på og mobiliserer til utlysningene fra disse to programmene. I tillegg finansierer EU kreftrelevante prosjekter gjennom blant annet Digital Europa, Erasmus+ og flere andre.

Stor norsk deltakelse

Mange norske aktører deltar i denne satsingen. I perioden 2022-2025 har Norge deltatt i 83 kreftrelevante prosjekter finansiert gjennom Horisont Europa og EU4Health. Det viser en oversikt fra EUs Knowledge Centre on Cancer[2]. Norske miljøer er koordinatorer i 21 av de 83 prosjektene som Norge deltar i, og de samlede prosjektmidlene fra EU utgjør rundt 696 millioner euro. Dette er tilskudd til prosjektene som helhet og ikke midler til norske aktører spesielt. Oversikten fra EU blir oppdatert med jevne mellomrom, slik at vi må ta forbehold om at det kan være prosjekter som ikke er med i oversikten, eller at det er endringer i beløp og deltagelse fra norske aktører.

Deltagelsen omfatter et bredt spekter av aktører fra hele landet: myndigheter og statlige virksomheter, helseforetak, universiteter og forskningsinstitusjoner, kommuner og fylkeskommuner, bruker- interesseorganisasjoner, næringslivet og andre.

Prosjektene dekker flere tematiske områder som å øke forståelsen for kreft, forebygging, tidlig oppdagelse, diagnostikk og behandling og livskvalitet, samt tiltak som skal styrke infrastruktur, datadeling og digitalisering. En grov kategorsering (noen prosjekter passer) i flere kategorier) viser at tyngdepunktet ligger innen områder som diagnostikk og behandling, samt infrastruktur, datadeling og digitalisering, mens færre prosjekter retter seg mot forebygging, tidlig oppdagelse og livskvalitet.

Cancer Mission Hub Norge mobiliserer miljøene

Det norske hub-fellesskapet mobiliserer norske miljøer til å delta i EU-finansierte prosjekter. Huben deler informasjon om utlysninger, arrangerer åpne møter og kobler miljøer sammen. Flere av deltakerne i huben er også partnere i europeiske prosjekter.

Et eksempel på hubens betydning er prosjektet Predi-Lynch, som våren 2025 mottok 160 millioner kroner i støtte fra EU. Prosjektet viser hvordan tett samarbeid mellom norske aktører gir resultater:

- Forskningsrådet bidro med faglig veiledning i søknadsprosessen.
- Oslo Cancer Cluster koblet på relevante næringslivsaktører.
- Kreftforeningen bidro med innsikt i god brukermedvirkning.

[2] https://knowledge4policy.ec.europa.eu/cancer/cancer-projects-dashboard_en

Norske aktører som deltar i kreftrelevante EU-finansierte prosjekter fra 2022-2025

Myndigheter og statlige virksomheter

- Helsedirektoratet
- Folkehelseinstituttet
- Direktorat for E-helse
- Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet
- Norges forskningsråd

Universitet og forskningsinstitusjoner

- Universitetet i Tromsø - Norges Arktiske Universitet
- Universitetet i Oslo
- Universitetet i Bergen
- Universitetet i Agder
- Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet NTNU
- Norges Miljø- og Biovitenskaplige Universitet
- Oslomet - Storbyuniversitetet
- Høgskulen på Vestlandet
- Simula Research Laboratory AS
- Simula Metropolitan Center for Digital Engineering AS
- Sintef AS

Helseforetak

- Akershus universitetssykehus HF
- Oslo universitetssykehus HF
- Helse Bergen HF
- Haukeland universitetssykehus
- Universitetssykehuset i Nord-Norge
- Sunnaas Sykehus HF
- St. Olavs hospital, Universitetssykehuset i Trondheim

Kommuner og fylkeskommuner

- Agder fylkeskommune
- Kristiansand kommune

Næringslivsaktører

- Zimmer & Peacock AS
- Bio-me AS
- Domore Diagnostics AS
- Holocare AS
- Trx Therapeutics AS
- Hemispherian AS
- DNV AS
- DNV Imatis AS
- Oslo Cancer Cluster SA

Interesse- og brukerorganisasjoner

- Kreftforeningen
- Norsk Sangerforum

Andre

- Stiftelsen Magic Evidence Ecosystem
- Kingman Filmproduksjon
- Ine Blankenberg Skottheim Rusten

Å forstå kreft

Tabell 1: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022–2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	NUCLEAR: METABOLIC REGULATION OF GENOME FUNCTION AND CELL IDENTITY	2025-2029	€ 4 023 756	UNIVERSITETET I TROMSØ- NORGES ARKTISKE UNIVERSITET; UNIVERSITETET I BERGEN
HORISONT EUROPA	HubMOL: Hub Molecules of Metabolism and Signalling – Key regulators of Life	2025-2028	€ 4 181 040	**UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET;** SIMULA RESEARCH LABORATORY AS; KINGMAN FILMPRODUKSJON; UNIVERSITETET I BERGEN
HORISONT EUROPA	MiCCrobioTAckle: Advancing Research at the Intersection Between Gut Microbiota and Cancer Cachexia to Train Europe's Future Leaders in Microbiota Medicine	2024-2028	€ 3 237 962	OSLO CANCER CLUSTER SA
HORISONT EUROPA	MULTIR: MULti-Tumour based prediction and manipulation of Immune Response	2024-2027	€ 8 547 712	FOLKEHELSEINSTITUTTET
HORISONT EUROPA	TOP-GUT: Training for Organoids modelling Physiology and Pathology in the human gastrointestinal tract	2023-2027	€ 2 718 490	UNIVERSITETET I OSLO; HELSEDIREKTORATET
HORISONT EUROPA	DISCERN: Discovering the causes of three poorly understood cancers in Europe	2023-2027	€ 8 857 813	UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET
HORISONT EUROPA	NADIS: NAD+ International Scientist-training	2022-2026	€ 2 530 832	UNIVERSITETET I OSLO
HORISONT EUROPA	GC T Subsets: T cell subsets underlying the rise, fall and recall of the Germinal Center	2022-2027	€ 2 129 247	**UNIVERSITETET I OSLO**
			€ 36 226 852	

Forebygging

Tabell 2: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
EU4Health	JAPreventNCD: Cancer and other NCDs prevention –action on health determinants	2024-2027	€ 76 409 623	**HELSEDIREKTORATET; FOLKEHELSEINSTITUTTET;** AGDER FYLKESKOMMUNE; KRISTIANSAND KOMMUNE; OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	PIECES: TOWARDS LARGE-SCALE ADAPTION AND TAILORED IMPLEMENTATION OF EVIDENCE-BASED PRIMARY CANCER PREVENTION PROGRAMMES IN EUROPE AND BEYOND	2023-2027	€ 6 930 111	HELSE BERGEN HF
HORISONT EUROPA	PREVENTABLE: CANCER PREVENTION VS CANCER TREATMENT: THE RARE TUMOUR RISK SYNDROMES BATTLE	2023-2025	€ 4 642 250	HELSE BERGEN HF
EU4Health	PERCH: PartnERship to Contrast HPV	2022-2025	€ 3 800 000	FOLKEHELSEINSTITUTTET
HORISONT EUROPA	OperA: OPTIMISING COLORECTAL CANCER PREVENTION TROUGH PERSONALISED TREATMENT WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE	2022-2027	€ 4 674 996	**UNIVERSITETET I OSLO;** OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; STIFTELSEN MAGIC EVIDENCE ECOSYSTEM
EU4Health	SHIELD:Direct grants to Member States' authorities: Cancers caused by infections, vaccine-preventable cancers and addressing communicable diseases (HIV/AIDS, Tuberculosis, Hepatitis)	2024-2028	€ 20 000 000	FOLKEHELSEINSTITUTTET
			€ 116 456 980	

Tidlig oppdagelse

Tabell 3: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	STRIM: Scientific Training for Post-Translational Modification Detection in Cancer Screening	2024-2028	€ 3 651 638	ZIMMER & PEACOCK AS
HORISONT EUROPA	PREVALUNG EU: Biomarkers affecting the transition from cardiovascular disease to lung cancer: towards stratified interception.	2022-2027	€ 7 016 124	BIO-ME AS
EU4Health	CanScreen-ECIS: Strengthening cancer screening data collection to update European Cancer Information System and improve quality and coverage of cancer screening programmes in Europe	2022-2024	€ 1 660 227	NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET NTNU
HORISONT EUROPA	DUALSAVE-FGS: Dual screening by Spectral Artificial Visual Examination (SAVE) for Female Genital Schistosomiasis (FGS) and cervical cancer. Digital, new, low-cost, and simple screening and training.	2022-2026	€ 7 984 441	**OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF;** UNIVERSITETET I AGDER
HORISONT EUROPA	PREDI-LYNCH:Validated non-invasive liquid biopsy tests for cancer PREDIction in LYNCH Syndrome	2025-2031	€ 13 606 320	**OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF;** UNIVERSITETET I OSLO; OSLO CANCER CLUSTER
			€ 33 918 750	

Diagnostikk og behandling

Tabell 4: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	T-RAFIC: Training network for tracking and controlling therapeutic immune cells in cancer	2025-2029	€ 4 130 611	**UNIVERSITETET I OSLO;** OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS
HORISONT EUROPA	OPTIPATH: ADAPTIVE OPTICAL METASURFACES FOR REAL-TIME, LABEL-FREE AND NON-DESTRUCTIVE 7D DIGITAL PATHOLOGY	2025-2028	€ 3 276 578	**SINTEF AS**; OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; UNIVERSITETET I OSLO
HORISONT EUROPA	Mac4Me: Macrophage Targets for Metastatic Treatment	2024-2028	€ 4 094 748	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	CarrerasPathfinders: Enabling the next generation in search of blood cancer cures	2024-2029	€ 1 881 600	UNIVERSITETET I OSLO
HORISONT EUROPA	Histotype Px: Precision biomarker based on digital pathology and artificial intelligence to guide fast and cost-effective personalized treatment decision support for colorectal cancer patients	2024-2026	€ 2 500 000	**DOMORE DIAGNOSTICS AS**
HORISONT EUROPA	BeNiFIt: Fully Biocompatible Intrabody Nanoscale Communication System to Foster Novel In Body Diagnostics and Monitoring Systems	2024-2026	€ 165 313	NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET- NTNU
HORISONT EUROPA	NOVO: NEXT GENERATION IMAGING FOR REAL-TIME DOSE VERIFICATION ENABLING ADAPTIVE PROTON THERAPY	2024-2028	€ 3 759 490	**HØGSKULEN PÅ VESTLANDET;** HELSE BERGEN HF; UNIVERSITETET I BERGEN
HORISONT EUROPA	NuCapCure: Development of innovative proton and neutron therapies with high cancer specificity by 'hijacking' the intracellular chemistry of haem biosynthesis.	2024-2028	€ 5 972 876	**UNIVERSITETET I OSLO;** OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	GLIOMATCH: The malignant Glioma immuno-oncology matchmaker: towards data-driven precision medicine using spatially resolved radio-multiomics	2024-2028	€ 11 389 959	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	HoloSurge: Multimodal 3D Holographic tool and real-time Guidance System with point-of-care diagnostics for surgical planning and interventions on liver and pancreatic cancers	2024-2027	€ 6 806 756	**HOLOCARE AS;** OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; SINTEF

Diagnostikk og behandling, forts.

Tabell 4: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	TTT-therapy: Targeting Acute Leukemia with TdT-TCR-T-cell therapy	2023-2025	€ 150 000	**OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF;** TRX THERAPEUTICS AS
HORISONT EUROPA	GlycoMap: Integrated Glycomics for Cancer Precision Medicine	2023-2025	€ 226 751	**OSLOMET - STORBYUNIVERSITETET**
HORISONT EUROPA	ModEMUS: Modelling nanoparticle transport in the extracellular matrix: improving drug delivery with ultrasounds	2023-2025	€ 210 911	**NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET NTNU**
HORISONT EUROPA	PRIME-ROSE: PRecislon Cancer MEdicine RepurpOsing SystEm Using Pragmatic Clinical Trials	2023-2028	€ 5 968 725	**OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF**
HORISONT EUROPA	IntReALL 2020: International Study for Treatment of Childhood Relapsed ALL 2020	2023-2028	€ 6 135 176	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	IMPORTANT: IMPlementing geriatric assessment for dose Optimization of CDK 4/6-inhibitors in older bReasT cAncer patieNTs	2023-2028	€ 5 415 013	AKERSHUS UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	GLIOBID: Guiding glioblastoma treatments by decrypting tumor biomechanics via Magnetic Resonance Elastography.	2023-2026	€ 284 180	**OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF**
HORISONT EUROPA	NANO-ENGINE: A revolutionary cell programming platform based on the targeted nano-delivery of a transposon gene editing system	2023-2026	€ 2 988 378	SINTEF AS
HORISONT EUROPA	Melomanes: Combination therapy for the treatment of metastatic melanoma using magnetic nanoparticles	2023-2027	€ 2 734 402	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; UNIVERSITETET I OSLO
HORISONT EUROPA	CureGLIO: Clinical validation of GLIX1: a small molecule that targets epigenetic changes in cancer cells to treat glioblastoma multiforme (GBM), the highest global unmet need in oncology.	2023-2025	€ 2 500 000	**HEMISPHERIAN AS**

Diagnostikk og behandling, forts.

Tabell 4: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
EU4Health	PCM4EU: Personalised Cancer Medicine for all EU citizens	2023-2025	€ 2 943 459	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
EU4Health	CHIP-AML22: Improved diagnostics and survival for all children with Acute Myeloid Leukemia treated within the NOPHO-DB-SHIP consortium; a cross-European collaboration	2022-2025	€ 2 394 522	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	GLIORESOLVE: Training the next-generation of European GLIOblastoma (translational) researchers, to RESOLVE precision targeting of the brain tumour microenvironment	2022-2026	€ 2 687 400	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	AICE: AI supported picture analysis in large bowel camera capsule endoscopy	2022-2026	€ 4 650 797	UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET
HORISONT EUROPA	geneTIGA: Gene-edited T cells combating IgA Nephropathy. A blueprint approach for safe & efficient genome editing of T cells to sustainably combat several immune diseases and cancers related to B-cell pathology	2022-2026	€ 6 393 734	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	TAONas-LUAD: Therapeutic Antisense Oligonucleotides Targeting NUMB Alternative Splicing in Lung Adenocarcinoma	2022-2025	€ 2 899 553	SINTEF AS
			€ 92 560 929	

Livskvalitet

Tabell 5: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	e-QuoL: e-health tools to promote Equality in Quality of Life for childhood to young adulthood cancer patients, survivors and their families - a PanEuropean project supported by PanCare and Harmonic consortia	2024-2027	€ 5 907 680	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; UNIVERSITETET I OSLO
HORISONT EUROPA	EUonQoL: Quality of Life in Oncology: measuring what matters for cancer patients and survivors in Europe	2023-2026	€ 10 607 311	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	MyPath: Developing and implementing innovative Patient-Centred Care Pathways for cancer patients	2022-2027	€ 4 773 470	**OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF;** DNV AS; DNV IMATIS AS
HORISONT EUROPA	INSPIRE: INtegrated Short-term Palllative REhabilitation to improve quality of life and equitable care access in incurable cancer	2022-2026	€ 2 725 301	UNIVERSITETET I BERGEN
EU4Health	HOPE4kids:Joint Action on Paediatric Cancer Survivorship: Improving Follow-up Care and Transition to Adulthood	2025-2029	€ 12 000 000	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; HELSE BERGEN
HORISONT EUROPA	PanCare4AYA:Patient-centred, evidence-based late effect screening and follow-up for Adolescent and Young Adult cancer survivors	2025-2030	€ 5 770 234	UNIVERSITETET I OSLO; OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS
			€ 41 783 996	

Infrastruktur, datadeling og digitalisering

Tabell 6: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	SEARCH: Synthetic hEalthcare dAta goveRnanCe Hub	2024-2028	€ 7 916 214	SIMULA METROPOLITAN CENTER FOR DIGITAL ENGINEERING AS
HORISONT EUROPA	AI4LUNGS: AI-BASED PERSONALISED CARE FOR RESPIRATORY DISEASE USING MULTI-MODAL DATA IN PATIENT STRATIFICATION	2024-2027	€ 6 937 771	FOLKEHELSEINSTITUTTET
EU4Health	OriON: Joint Action on Contribution to the Cancer Inequalities Registry to Monitor National Cancer Control Policies	2024-2025	€ 999 999	FOLKEHELSEINSTITUTTET
HORISONT EUROPA	ERAMET: Ecosystem for rapid adoption of modelling and simulation METhods to address regulatory needs in the development of orphan and paediatric medicines	2024-2027	€ 3 865 043	INE BLANKENBERG SKOTTHEIM RUSTEN
HORISONT EUROPA	CCI4EU: COMPREHENSIVE CANCER INFRASTRUCTURES 4 EUROPE	2023-2026	€ 9 984 080	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	ECHoS: Establishing of Cancer Mission Hubs: Networks and Synergies	2023-2026	€ 6 096 148	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; KREFTFORENINGEN ; OSLO CANCER CLUSTER SA; NORGES FORSKNINGSRÅD
HORISONT EUROPA	CarrerasLeaders: Carreras Postdoc Program Empowering Future Leaders to Fight Blood Cancers	2023-2027	€ 2 292 480	UNIVERSITETET I OSLO
HORISONT EUROPA	SciLake: Democratising and making sense out of heterogeneous scholarly content	2023-2025	€ 4 809 449	UNIVERSITETET I OSLO
EU4Health	CraNE: Network of Comprehensive Cancer Centres: Preparatory activities on creation of National Comprehensive Cancer Centres and EU Networking	2022-2024	€ 2 999 998	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
EU4Health	JANE: Joint Action on Networks of Expertise	2022-2024	€ 3 629 146	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
EU4Health	eCAN: Joint Action on strengthening ehealth including telemedicine and remote monitoring for health care systems for cancer prevention and care	2022-2024	€ 3 996 637	HELSEDIREKTORATET
HORISONT EUROPA	EOSC4Cancer: A European-wide foundation to accelerate Data-driven Cancer Research	2022-2025	€ 7 814 549	UNIVERSITETET I OSLO

Infrastruktur, datadeling og digitalisering, forts.

Tabell 6: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	IDEA4RC: Intelligent Ecosystem to improve the governance, the sharing and the re-use of health Data for Rare Cancers	2022-2026	€ 8 190 468	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; FOLKEHELSEINSTITUTTET
EU4Health	EHDS2 Pilot: Pilot for a European Health Data Space on secondary use of health data	2022-2024	€ 4 999 799	DIREKTORAT FOR E-HELSE; HELSEDIREKTORATET; FOLKEHELSEINSTITUTTET
EU4Health	EUCanScreen: Direct grants to Member States' authorities: Implementation of cancer screening programmes	2024-2028	€ 31 000 000	HELSEDIREKTORATET; FOLKEHELSEINSTITUTTET
EU4Health	EUNetCCC JA: Direct grants to Member States' authorities: to establish an EU network of Comprehensive Cancer Infrastructures and new networks of expertise on cancers and cancer conditions - (Sub-topic EU Network of Comprehensive Cancer Centres)	2024-2028	€ 90 000 000	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS; HAUKELAND UNIVERSITETSSYKEHUS; ST.OLAV, UNIVERSITETSSYKEHUSET I NORD-NORGE; FOLKEHELSEINSTITUTTET
EU4Health	JANE 2: Direct grants to Member States' authorities: to establish an EU network of Comprehensive Cancer Infrastructures and new networks of expertise on cancers and cancer conditions (Sub-topic new networks of expertise)	2024-2028	€ 40 500 000	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS
EU4Health	CancerWatch JA: Direct grants to Member States' authorities: to support quality improvement of cancer registry data feeding the European Cancer Information System	2025-2028	€ 13 000 000	**FOLKEHELSEINSTITUTTET**
EU4Health	eCAN Plus: Direct grants to Member States' authorities: Strengthening digital capabilities including e-health, telemedicine, remote monitoring systems, health data access and health data exchange services in cancer centres in the Union.	2025-2029	€ 20 000 000	HELSEDIREKTORATET; OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS; HAUKELAND UNIVERSITETSSYKEHUS
HORISONT EUROPA	EU-CIP: EUropean Cancer Information Portal (EU-CIP)	2025-2029	€ 11 999 215	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	CANDLE: National CAncer data Node DeveLopErs	2025-2028	€ 2 999 548	UNIVERSITETET I OSLO
Digital Europe Programme (DIGITAL)	EUCAIM European Federation for Cancer Images	2022-2026	€ 17 800 000	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF
			€ 301 830 544	

Annet

Tabell 7: Prosjekter med norsk deltakelse i perioden 2022-2025

Kilde: EU Funding and Tending Portals. Med forbehold om endringer i beløp og deltagelse. Aktører som er uthevet er koordinatorer.

PROGRAM	TITTEL	VARIGHET	EU-TILSKUDD	NORSKE DELTAKERE/KOORDINATOR*
HORISONT EUROPA	SPARTA: Staging of Plasma Accelerators for Realizing Timely Applications	2024-2028	€ 1 499 368	**UNIVERSITETET I OSLO**
HORISONT EUROPA	BREATH-SENSE: Miniaturized plasma emission spectroscopy-based breath analysis for unobtrusive at-home monitoring and prediction of COPD exacerbations	2023-2027	€ 3 505 325	SINTEF AS
Creative Europe Programme (CREA)	SWAN: Singing with Additional Needs	2023-2026	€ 200 000	**NORSK SANGERFORUM**
Connecting Europe Facilities	ERN BOND: European Reference Network on Rare BONe Diseases	2023-2027	€ 3 197 828	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF; SUNNAAS SYKEHUS HF
HORISONT EUROPA	MARC SE-Africa: Mitigating Antimalarial Resistance Consortium in South-East Africa	2023-2027	€ 4 170 631	STIFTELSEN MAGIC EVIDENCE ECOSYSTEM
HORISONT EUROPA	ASCERTAIN: Affordability and Sustainability improvements by using new pricing, Cost-Effectiveness and ReimbursemenT models to Appraise iNnovative health technologies	2022-2026	€ 4 966 716	UNIVERSITETET I OSLO
HORISONT EUROPA	PIANOFORTE: Partnership for european research in radiation protection and detection of ionising radiation : towards a safer use and improved protection of the environment and human health.	2022-2027	€ 29 414 411	DIREKTORATET FOR STRÅLEVERN OG ATOMSIKKERHET; NORGES MILJØ- OG BIOVITENSKAPLIGE UNIVERSITET
EU4Health	PrISMA: Preparatory activities to support Implementation of quality and Safety of Medical ionising radiation Applications	2024-2025	€ 999 991	DIREKTORATET FOR STRÅLEVERN OG ATOMSIKKERHET; HELSEDIREKTORATET
EU4Health	JA-PCM:Joint Action on the Implementation of the Pharmaceutical Strategy for Europe (JA-PCM	2025-2029	€ 25 000 000	OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS; HELSEDIREKTORATET; HELSE BERGEN; HELSE STAVANGER
Single Market Programme (SMP COSME)	Clusters4Health: Accelerating European Ukrainian Clusters Partnership in Health	2027-2029	€ 448 000	OSLO CANCER CLUSTER
			€ 73 402 207	

Prosjekteksempler

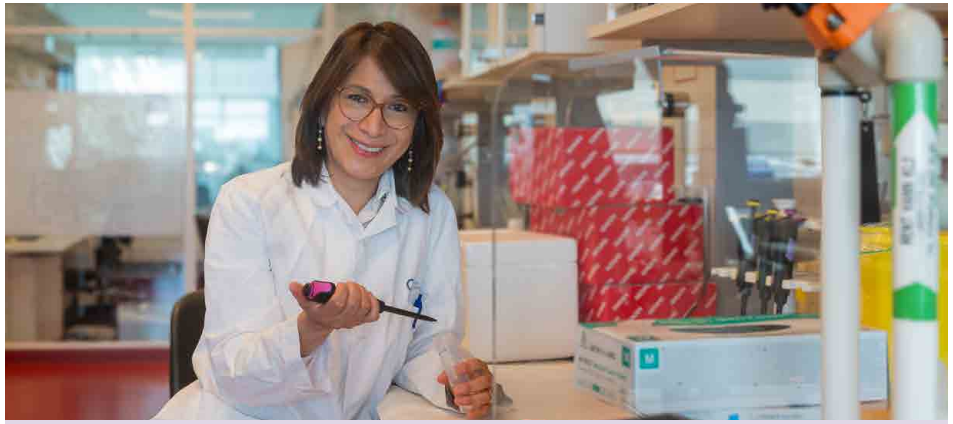

Mev Dominguez Valentin ved Oslo universitetssykehus er prosjektleder for Predi-Lynch.
Foto: Jorunn Valle Nilsen.

Predi-Lynch

I mai 2025 fikk prosjektet Predi- Lynch en bevilgning på 160 millioner kroner gjennom Horisont Europas Cancer Mission satsing[3]. Prosjektet skal utvikle mer sensitive og skånsomme tester for å oppdage kreft i tarm, livmorslimhinne og urinveier hos personer med Lynch syndrom. Lynch syndrom er en arvelig tilstand som gir økt risiko for kreft. Målet er å oppdage kreft tidlig og å forebygge at sykdommen oppstår. Prosjektet ledes fra Norge ved Mev Dominguez Valentin ved Institutt for kreftforskning, Oslo universitetssykehus og omfatter 28 partnere fra 16 europeiske land. Andre norske partnere i prosjektet er Universitetet i Oslo og Oslo Cancer Cluster. Prosjektet fikk toppscore med 15 av 15 mulige poeng i ekspertvurderingen.

EUnetCCC
ONEFORALL
Co-funded by the European Unior

Økt tilgang for europeiske pasienter til behandling i verdensklasse

Det europeiske nettverket for Comprehensive Cancer Centres (EUnetCCC) med en ramme på en milliard kroner fra EU4Health skal gi 90 prosent av-kreftpasienter i EU tilgang til kvalitetstjenester innen 2030. Nettverket består av 163 partnere i 31 land og skal redusere ulikheter og styrke kreftomsorgen gjennom en felles modell for ledelse, behandling, forskning, innovasjon og utdanning. En ny EU-sertifisering kobler sentrene sammen og muliggjør kunnskapsdeling. Første runde inkluderer 33 kandidatsentre fra 11 land, hvorav to er norske. Flere runder følger, med mål om 100 sertifiserte sentre innen 2028. Pasienter vil få tryggere behandling og bedre tilgang til kliniske studier, mens fagmiljøene får økt samarbeid og forbedring.

CCC-satsingen er også forankret i den norske kreftstrategien 2025–2035, som slår fast at alle kreftpasienter i Norge skal ha tilgang til et Comprehensive Cancer Centre eller et Cancer Centre. At Norge deltar med tyngde i EUnetCCC, og at alle helseregioner blir en del av satsingen, viser hvordan europeiske og nasjonale strategier samordnes for å sikre bedre kvalitet og likeverdig tilgang til behandling.

[3] https://kreftforeningen.no/aktuelt/skansom-krefttest-kan-redde-tusener/

Innbyggere og pasienter i kjernen

Innbyggere – inkludert pasienter og pårørende – spiller en nøkkelrolle i EUs kreftssatsing. De bidrar med erfaringer og innsikt som gjør tiltakene mer relevante og treffsikre. I den norske huben har vi tolket EUs mål om «citizens engagement» slik at alle innbyggere skal ha en tydelig stemme i dialogen om kreft, delta i utviklingen av kunnskap og tjenester, og få innsikt i hvordan vi selv kan ta nødvendige grep før, under eller etter sykdom.

Et sentralt grep har vært å etablere arenaer for dialog med innbyggere, i samarbeid med regionale og lokale aktører. Sykehus, forskningsmiljøer, kommuner og frivillige organisasjoner bidrar her sammen til å forme både dagens og fremtidens kreftomsorg.

På flere av møtene kom det tydelig frem at utfordringene særlig oppstår i overgangene mellom behandling i spesialisthelsetjenesten og oppfølging i kommunene. Dette bekreftes også av en undersøkelse fra Kreftforeningens brukerpanel i 2022, der 84 prosent oppga at de var godt fornøyde med behandlingen i spesialisthelsetjenesten, mens bare 18 prosent var fornøyd med oppfølgingen i kommunen etter endt behandling[4].

TROMSØ:
Regionalt mission cancer/UiT Norges arktiske universitet, Universitetssykehuset i Nord-Norge; Tromsø kommune, Forskningsrådet og Kreftforeningen m fl.

DRAMMEN:
Fremtidens kreftbehandling Vestre Viken Drammen sykehus, Drammen kommune og Kreftforeningen.

STAVANGER:
Leve med kreft Norwegian Smart Care Cluster, Stavanger universitetssykehus, Universitetet i Stavanger, Kreftforeningen, Forskningsrådet og Oslo Cancer Cluster m. fl.

BERGEN:
Leve med kreft Norwegian Smart Care Cluster, Helse Bergen og Kreftforeningen

KRISTIANSAND:
Leve med kreft Norwegian Smart Care Cluster, Helse Bergen og Kreftforeningen.

KONGSBERG:
Fremtidens kreftbehandling Vestre Viken Kongsberg sykehus, Kongsberg kommune, Kreftforeningen og Kirkens bymisjon.

ARENDAL:
Tenk deg en fremtid uten kreft (innbyggerdialog om forebygging) Alle i huben; Agder fylkeskommune, Kristiansand og Arendal kommune i samarbeid med Fremtenkt.

Fra Tromsø til Arendal har innbyggere, pasienter og fagmiljøer deltatt aktivt i å forme fremtidens kreftomsorg – med tydelige innspill om alt fra forebygging, behandling og oppfølging i nærmiljøet.

[4] https://kreftforeningen.no/content/uploads/2023/11/pasientforlopsundersokelsen-2022.pdf

Det var stor interesse for folkemøte om fremtidens kreftomsorg i Drammen. Innbyggernes innspill understreket behovet for bedre støtte i overgangen fra sykehus til hjem, økt synlighet rundt tilbud som kreftkoordinator og verdien av Vardesenter på nytt sykehus i Drammen.

Foto: Nrk.

I Arendal var tema forebygging[5]. Totalforbud mot tobakk, persontilpasset forebygging og arkitektur som fremmer aktivitet, er noen av forslagene som ble løftet frem da innbyggere, næringsliv, fagfolk og politikere kom sammen for å diskutere hvordan vi sammen kan forebygge kreft.

Foto: Fremtenkt.

Leve med kreft- seminarene i Stavanger, Bergen og Kristiansand ble organisert av Norwegian Smart Care Cluster (nå Norway Health Tech) og brakte pasienter, næringsliv, myndigheter, sykehus og forskningsmiljøer sammen for å finne løsninger som treffer behovet for pasienter og pårørende best med der de bor.

Foto: Kreftforeningen.

[5] Tenk deg en fremtid uten kreft – medvirkning under Arendalsuka 2024

Politisk gjennomslag og strategisk påvirkning

I april 2025 møtte huben Helseminister Jan Christian Vestre for å drøfte hvordan huben kan bidra til å nå målene i den nye nasjonale kreftstrategien. Foto: Jorunn Valle Nilsen.

EUs mål med både samfunnsoppdraget og kreftplanen sammenfaller godt med norske prioriteringer. Det handler om å forstå kreft, forebygge, oppdage tidlig, behandle – og å leve best mulig med og etter sykdommen. Samtidig har EUs tilnærming introdusert en ny tverrfaglig metode for samarbeid, og konkrete mål som tidligere ikke sto på dagsorden i Norge.

Den norske huben har hatt som mål å sikre størst mulig sammenheng mellom nasjonale og europeiske satsinger. Både samlet og gjennom individuelle medlemsorganisasjoner har huben gitt innspill til utformingen av den nye nasjonale kreftstrategien, med et tydelig ønske om at europeiske prioriteringer skal gjenspeiles. Et konkret eksempel er forslaget om å etablere Comprehensive Cancer Centres i Norge, som også omtales på side 20.

Aktiv norsk deltakelse i europeiske flaggskip

Huben har også arbeidet målrettet for at Norge skal være representert i samtlige av EUs ti flaggskipsinitiativer. Dette har tidvis krevd aktive grep for å sikre norsk deltakelse. Et eksempel er hvordan Oslo universitetssykehus ble koblet på flaggskipet for deling av kreftrelaterte bilder, etter målrettet innsats og «nudging» fra flere aktører i huben. Resultatet er at kreftbilder fra Norge nå inngår i EUs felles atlas[6].

En arena for strategisk dialog og samhandling

Å delta i europeiske nettverk og prosjekter er både givende og krevende. Huben har gitt aktørene en arena for dialog om hvilke satsinger som bør prioriteres, og mulighet til å stille samlet bak flere initiativer – både faglig og finansielt. I tillegg har huben fungert som et stakeholder-forum for både prosjekter og myndigheter, der erfaringer, behov og strategiske retninger har blitt delt og diskutert.

[6] Kreftbilder fra Norge i EU-atlas

Veien videre

Tiårsmål 14: Norsk kreftforskning skal være verdensledende. Ole Johan Borge i Forskningsrådet leder arbeidsverksted om tiårsmål 14 med deltakere fra Kreftregisteret-FHI, STAMI, Novartis, St. Olavs hospital, Universitetssykehuset i Nord-Norge, Oslo Cancer Cluster og Kreftforeningen. Foto: Jorunn Valle Nilsen.

EUs kreftsatsing er videreført under den nye Kommisjonen – både gjennom samfunnsoppdraget som varer til 2030 og den strategiske kreftplanen. Det betyr at satsingen fortsatt vil ha stor betydning for innbyggere og pasienter i Norge. Den nye kreftstrategien Felles innsats mot kreft setter ambisiøse mål for kreftområdet frem mot 2035, og forsterker effekten av EU-satsingen. Strategien inneholder fem nasjonale hovedmål og 17 tiårsmål som gir retning til kreftarbeidet i Norge og det videre arbeidet til huben[7]. Kreftforeningen har inngått et strategisk partnerskap med Helse- og omsorgsdepartementet i forbindelse med oppfølgingen av kreftstrategien og vil involvere huben i dette arbeidet.

Hva nå for den norske hub-modellen?

Flere europeiske land har nå etablert strukturer som ligner på den norske modellen, støttet av ECHoS og med forankring i nasjonale myndigheter. Ettersom vi i Norge allerede har fire år med innsats bak oss, gir dette et godt grunnlag for å reflektere over hva som har fungert, og hvordan samarbeidsformen kan videreutvikles. Vår norske modell bygger på et frivillig nettverk uten felles budsjett eller styringsmyndighet, og er avhengig av at deltakerne selv bidrar. Dette gir fleksibilitet og bred deltakelse, men gjør det krevende å fordele kostnader og gjennomføre større aktiviteter.

Huben består av ulike organisasjoner – fra statlige direktorater til forskningsmiljøer og næringsklynger – med ulike finansieringsmodeller. Mange er prosjektbaserte og har begrenset økonomisk handlingsrom, særlig klyngene som mangler frie midler og har tidsbegrenset støtte.

Til tross for begrensede ressurser har huben oppnådd mye gjennom medlemmenes innsats, men det kan være aktuelt å vurdere andre finansierings- og virksomhetsmodeller fremover.

[7] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/felles-innsats-mot-kreft.-nasjonal-kreftstrategi-20252035/id3087629/?ch=1

Akselerator-team som mulig modell
En mulig vei videre er å knytte finansiering til akselerasjons-team som jobber målrettet mot kreftstrategiens tiårsmål. Dette er i tråd med samfunnsoppdrag-metoden med tverrfaglige team som samarbeider om å løse komplekse utfordringer. Nederland har allerede utviklet en slik modell med gode resultater. Team med tydelige mål, dedikert edelse og strukturert samarbeid kan gi stor merverdi og styrke implementeringen i Norge.

Styrker

- Multistakeholder-samarbeid som gir bred involvering og flere perspektiver.
- Samskaping (demokratisk tilnærming) som fremmer delt eierskap
- "Rom uten vegger" – åpenhet og transparens i prosesser
- Fleksibel og smidig organisering (ikke felles budsjett og ekstern rapportering)
- Riktige aktører i huben gir kort vei til eksperter og uformell informasjonsflyt

S

Muligheter

W

- Samordne innsats i tråd med den nasjonale kreftstrategien
- Styrke kommunikasjon om EU-satsingen til pasienter og innbyggere
- Øke synlighet og profilering
- Utvikle nye samarbeidsformer og partnerskap på tvers av sektorer
- Bygge bro til regionale og kommunale aktører for større gjennomslag
- Annerkjennelse som nasjonal hub av ECHoS-konsortiet

Svakheter

O

- Avhengighet av in-kind bidrag til det operative arbeidet
- Begrensede ressurser (økonomi, kapasitet)
- Manglende formelle avtaler gir fravær av forpliktelse
- Personavhengighet – sårbarhet ved utskiftning av nøkkelpersoner
- Svake koblinger til kommune- og fylkessektoren, særlig på strategisk nivå
- Manglende formelt målesystem for resultat og effekte

T

Trusler

- Skiftende politiske prioriteringer i Norge og i EU
- Manglende representasjon fra pentahelix-modellen (offentlig, privat, akademia, frivillig, innbyggere)
- Risiko for lav legitimitet uten formelle strukturer
- Konkurranse om oppmerksomhet og ressurser fra andre initiative

HELSE VEST

HELSE SØR-ØST

HELSE MIDT-NORGE

HELSE NORD

Kreftregisteret

FHI Folkehelseinstituttet

Oslo universitetssykehus OUS Kreftsenter CCC

STAMI STATENS ARBEIDSMILJØINSTITUTT

KS

NORWAY HEALTH TECH

UNIVERSITETET I BERGEN

OSLO CANCER CLUSTER

UiT Norges arktiske universitet

KREFTFORENINGEN

Nasjonalt senter for e-helseforskning

NTNU

SINTEF

Forskningsrådet

Helsedirektoratet